

куди гірший, ніж колись для російської імперії був остаточний вислід російсько-японської війни. — тим більше, що та війна не була лише виключно російсько-японською війною.

Коли тільки вибухне російсько-японська війна і японські війська нападуть на частину Сибіру — міркує англійський автор — і коли тільки придуть перші російські невдачі, а вони прийди мусять, виступають проти СРСР недоволені західні сусіди СРСР, які використовують знамениту нагоду, щоб коштами СРСР вирівняти свої діференції. „Польща зречеться коридору, а в нагороду за те дістане частину території СРСР і котрись із балтійських пристаней. Таким чином Німеччина віданскає назад те, що втратила у світовій війні і то таким шляхом, який не зустріне ніякого спротиву з боку тих європейських держав, що стоять на сторожі постанов версайського договору: бож таке вирішення питання нічим не порушить тих постанов“. Англійський автор думає навіть, що Європа буде рада з такої розв'язки, бо таким чином буде зліквідоване одне з питань, яке нині найбільше хвилює Європу. „Ідея такої розв'язки не чужа нинішнім політичним кодам Європи — і Москва про це вже давно добре знає“. Коли Гітлер прийшов до влади і розгромив сильну німецьку комуністичну партію, Москва не турбувалася зовсім долею німецьких комуністів, але зате її тривожило питання, що тепер може діяти до порозуміння між Німеччиною і Польщею. Ось чому то Москва була така занепокоєна і поденервована, коли до такого пакту на ділі прийшло.

На випадок російсько-японської війни Світам грозить ще одна і то найбільша небезпека: окупація України. На думку англійського журналіста до такої окупації прийде рівночасно з першим японським напором на Сибір, і вона піде легше ніж окупація з 1918 року. Їй допоможе — впевняє англієць — в цьому на цей раз само українське населення, яке вже так багато витерпіло під більшовицьким пануванням.

Малі надії можуть Світи на випадок війни з Японією покладати на решту Європи, головню на Францію та Італію. Німецький похід на Схід Франція може тільки привітати, бо через те зменшиться німецька небезпека для Альзатії та Льотарингії, а решта Європи, зокрема Італія, привітають цей похід знову тому, що в ньому виладеться німецька енергія, що тепер загрожує і Австрії і Малій Антанті. Цікаво, що англійський журналіст не згадує в цій комбінації ні словечком про Англію, так, ніби воно саме собою розуміється, що й Англія не малаб нічого проти такої розв'язки східно-європейської ситуації...

Кожному, хто читає такі міркування англійського журналіста, впадає в очі факт, що автор ніби забуває про одну дуже важку річ, а саме про російські дипломатичні „успіхи“, я-

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІАЛИ

на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання — та всілякі шовки

З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ“ — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 18. КВІТНЯ 1934.
(З конкурсу „Діла“ під гаслом
„Кожний може стати письменником.“)

МИХАЙЛО АЛЕКСАНДРОВИЧ.

3)

КАМЕРА № 10.

Почався допит. Моєї оборони суддя не слухав. „Не розгаваривай бандіт, всьо равно найдьш, ти белогвардеец, петлюровец на размен“. Товаришки тратили терпець від надто довгого суду і вікниці жінка з отоманки, обнявши суддю, просила, щоб кинув справу і пішов з нею на прохід. — „Ну, да! Разпішісь!“ — і подав мені „протокол“ тільки з моїми генераліями до підпису. Накінець видав суддя присуд: „За контрреволюцію і бандитизм лайдьш на разстрел“.

Повели мене до якоїсь почекальні, а звідси в товаристві сорока осіб спровадили до тюрми, кілька кілометрів за Камінцем Подільським.

Дня 21. І. 1921 р. попав я до „Камери ч. 10“ тої тюрми. У маленькій кімнаті містилось 30 осіб. Не було тут ніодного стільця, ані ліжка, зрештою годі було навіть стояти, так було тісно. Впадала в очі отверта „парашка“ посередній камери, з якої розходився страшний сморід. Треба було лежати поруч на долівці, хоч спати було годі, бо насікомі і „воші“ так кусали, що аж міхурі на тілі набігали, а до того стогін і маячення хорих на тиф, які лежали поруч нас у куті хвилювали нас дуже. Тими хорими ніхто не опікився, не лягав їм помічі,

Товари блататні

Вовни, шовки, полотна, постіль

Ф. Ожеховський

Найбільший вибір. — Найкращі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
Телефон 25-33.

кими так чваняться в останньому часі Літвінов. Якж вартість тієї повної торби договорів, що їх на всі боки позаключували Совіти? Навіщож вони їх заклачували, як не на те, щоб забезпечити своє положення в Європі і дістати вільну руку в майбутньому конфлікті на Далекому Сході? І на це питання відповідає англійський автор. Він каже: „Як гірка іронія нинішньої доби вражає кожного те, що Совіти — покидаючи крок за кроком всі свої революційні засади — і вживаючи метод старої, ними знеславленої дипломатії, опинилися у повені папери „забезпечки“; потоплюють у пактах пронепаді, а проте їх ситуація чим далі, тим менше певна і війна загрожує їм з усіх боків“. Все те, що сов. газети вважають великими дипломатичними здобутками Літвінова, лиш ослаблює СРСР. „Літвінов збирав свої успіхи на основі абстрактних понять і в часі, коли договори згенералізувалися і розмножилися вже до того ступеня, що втратили всю свою вартість, — бу-

дував всю свою політику лиш на договорах. Хоча Літвінов є репрезентантом першої і їстотній людства комуністичної держави, виставив він старомодним дипломатом і як старомодний дипломат зробив з дипломатії інструмент гри в шахи. Він збирав і посував свої фігурки, брав, як мають співати. Але коли прийде до гри, то шойно тоді Літвінов переопантує гра в шахи“.

Нам здається, що і Літвінов сам не думав вірити у свої успіхи чи там в усі ці договори. Пригадаймо лиш собі, що він сказав після повертуті зі своєї „успішної подорожі до Америки і по Європі: „Доба пацифізму скінчилась і 1934 рік буде початком нової доби воєн і революцій“. Чи дійсно джерелом цієї нової війни так як думає англійський журналіст, буде СРСР і чи Україна відіграє в ній таку важку роль?

Приїзд мін. Бенеша на Закарпаття.

„Українське Слово“ повідомляє, що мін. Бенеш устійняв остаточно речинець свого приїзду

на Закарпаття. В Ужгороді буде він з. т. р. Мукачеві 4., в Берегові 5., в Хусті 6.

Польсько-кацапська конференція в Ужгороді.

Дня 30. березня ц. р. відбулася в Ужгороді 2-годинна конференція між новим польським консулом і д-ром Жидовським, редактором мос-

квофільської „Народної Газети“ у Пряшіві. Обговорено справи політичні, депінарські і економічні. („Українське Слово“).

Організація ендецького зоольогізму.

Розлом серед польської ендесії.

Поголоски, які кружляли від довшого часу про дисонанси в ендецькому таборі, виявляються поступово правдивими, що у Варшаві група ендеків — все люди молоді, які зрештою в партійній ерархії не займали поважних становищ — виступила з партії та оформилась в „Організаційний комітет національно-радикального табору“. Одночасно той новонароджений „Обуз народово-радикальний“ (ОНР) оголошує програмову заяву в 10-ти точках. Ця заява, це кепське малювання німецького гітлеризму: утотожнювання нації з державою та всебічна експанзія, яка має переродити націю та довести її до найбільшої великодержавницької могутності — коштом усіх інших народів, які наїшлись у межах держави! В тому й найбільша „заковика“: взоруючись на німецькому націонал-соціалізмі, ендецькі „радикали“ (відмова від великої земельної власності, орієнтація на малі й середні господарства та підтримування дрібного ремесла — ось і цілий соціальний „радикалізм“) забули одну маленьку ріжницю між Німеччиною і Польщею:

про відсоток ненімецького населення там і в польського тут...

Уже зараз у першій точці „програми“ мержеться про „культурне і політичне обходження“ всіх земель, „які збитою масою залягли полями та які остають під впливами польської цивілізації“. У другій точці мова про „національний дух в армії“, третя точка ставить точку над „і“ антисемітизму і підозріло „підлядного“ трактування „інородців“ — не жиди.

У польській державі прилюдні правки можуть мати лиш ті, які є спадкоємцями польської цивілізації, або достойні стати її створювачами (?!) що це значить? — Прич. Раді! Людносьць руска і біалоруска повинна мати повні громадянські права. Жид не може бути громадянином польської держави — і в довго ще замешкує польські землі, треба відноситься до нього, як лише привласненого до держави.

Четверта точка говорить про „національний господарський устрій“, який мусить устрити нужду і визиск польських працюючих мас:

воздуху кожний мав і по хандині діставав в буху крови.

Серед такого оточення, у холоді й голоді, на знуцаннях сходили нам дні за днями. Одні вмирали, другі байдужіли, треті очікували смерті як визволення, інші з розпущою бововали. Дуже мало було таких щасливців, що їх випускали на волю.

Хто виходив з тюрми, тому заздрили всі, а при прощанні з ним діялися жалюгідні сцени. Прощались з ним як з людиною, що йде на смерть.

Хоч яка була строга контрола і загляд, ми ли ми в'язок з зовнішнім світом і довідувались про стан справи і долю арештованих. На протім тижні нашого арештування прийшла вістка тайною дорогою, що всі ті, яких не заляняли до трьох тижнів, будуть засуджені на смерть. 21-го дня побуту в тюрмі випустили двоох на волю. Тоді решта 16 осіб зрозуміла і відчула, що будемо страчені. Цей злогоспод твердила мені у записці одна приятелька, що клопоталася моїм освободженням. „Готовісь всі до оборони, засуд запов, стараюсь виловити вас“. І з мого зажуреного обличчя та смутку відчували всі, що налходиться близька смерть. Тому, коли двоох щасливців виходило з тюрми на волю, решта попала майже в задушливу розпуку. При прощанні мало не задушили тих вільних, слізи їх заливали і риданням не бовіли. Прощаючись кожний з нас передавав своїй родині або знайомим останній доручення і заповіті. Навіть бандити заломались і ставились закаменилі.

(Литвиненко Сидор.)

Купуйте лише
цикорію

„ЛУНА“

виріб кооператива
„Суспільний Промисл“
Львів, Церковна 2.

У статті читаємо, що „польський нарід повинен бути власником природних багатств краю і одним із господарем“; 6-та точка признає „право мати польську землю“ „передовсім польському хлопові“; 7-а точка заповідає антимігрантську і націоналізацію всіх підприємств промислового вжитку та гірничого промислу й електричних станцій, опертих на чужому капіталі; 8-а точка говорить про малий промисл, ремісло і торгівлю, звідки треба вигнати всіх чужацьких і націоналізація польських міст і містечок (націоналізація польських міст і містечок є необхідною умовиною здорового розвитку національного господарства); звідки йде мова про „єрархію жертвенности“ та „єрархію організації народу“. О. Н. Р. заповідає боротьбу проти міжнародних комуністичних, мажоритарних і капіталістичних організацій і виголошує намір, що „ціле польське моладо повинно підховити ці гасла, що доведуть до здійснення ідеї Великої Польщі“.

Щаво, що поруч з націоналістично-зосередженим запамороченням, яке каже єдиним сенсационістам вже цілком забувати про такі речі, як історія, географія і статистика, — промовчують вони теж зовсім своє відношення до церкви. Як відомо — велика зем. власність і клас це були дві головні підпори єдиної Зем. власності: нині збанкрутована і від неї не велика жертва відпекуватися. Але що зробить „народово-радикали“ з польським класом — і між ким вибере той клас?

Практичний наслідок цілої тої імпреси буде мабуть покищо один: зріст антисемітської пропаганди.

За незалежність Криму.

Російська преса повідомляє, що в Севастополі місцеві влади викрила змову, яка мала на меті відокремити Крим від Російської держави. Арештовано до 300 осіб, між ними визначних місцевих комуністів.

Вириває новий скандал?

ПАРИЖ, 11. 4. (Аторіант). Масон, великий майстер масонерії сходю, бгвний міністр внутрішніх справ Франції, оприлюднив проливу кроку з цього п. р. в Парижі пан Фро був на удержанні мавтія семіта зі Львова пана Дановського. Як виходить зі судового слідства. Тепер у колах юри поліформованих говориться, що те, що написав зі справ Станіського є нічим у порівнянні з тим, що приготується і яке алатиметься „скандал Дановського“. По тому, що тут говориться, то Дановський перейшов Станіського з своїми відносинами і впливами, а в той час, як обманом забрав у французького презу.

Геть з масонами.

БАП. повідомляє з Женеві за базисацькими повідомленнями, що організація „Ле-Аktion Базіс“ розвела акцію проти поширення масонства в Швейцарії.

Віриві заворушення на острові Родос.

В ослі Салахі на острові Родос прийшло до конфлікту між грецьким та італійським військами того острова. 5 осіб убито, а 25 в рані. Італійці вжили теж надзвичайні, які бомбардували село. До заворушення прийшло з нагоди виборів до громадської ради.

Світові видатки на зброєння.

(УН) Німечка преса обирає, що світові видатки на озброєння збільшилися в роках 1929-31 до 15-20 мільярдів марок. Продукція товарів спала в рік 1929 до 1932 на приблизно половину. Видатки на зброєння зросли від 1929 року на 7 пр. В міжнародній продукції припадає на частку продукції 5 пр. Зріст видатків світа на зброєння зріс від 1913 року до 1931 року на 2/3.

Галицький Магазин Новостей Галицька 15.
Поручає війни, сукня, шовки, зсфіри, подолна та всілякі блаватні товари по найнижчих цінах. При закупівлі товару від 5. зоз даром білет на перший рядок вистави.
5/73 18-2

Чистить зуби і зберігає в здоров'ю

паста до зубів ОДОЛЬ. Делікатний порошок, який міститься в пасті, не нищить емалі зубів. Паста до зубів ОДОЛЬ, завдяки високій скількості ко-льоїдальних складників, має велику абсорпційну силу, отже чистить докладно зуби, усуває всілякого рода занечищення, барвники та — немилий запах.

ОДОЛ Паста до зубів

вирізняється приємним смаком, відсвіжує і прохолоджує.

Зголошуйте дитячі садки „Рідної Школи“!

Кожне село повинно наслувати у себе дитячий садок на час пільних робіт. Ті громади, що задумують у себе вести дитячі садки, зехай негайно повідомлять про це приналежний Попитовий Кружок „Рідної Школи“. Повітові Кружки „Рідної Школи“ зладять виказ громад своєї області, які цього року організують у себе дитячі садки, зазначивши: чи і на котрі громи.

ду є вже вмічена виховниця (і хто саме) та скільки виховниць (для котрих громад) ще треба й перешлуть ті викази до Головної Управи „Рідної Школи“ найдальше до кінця квітня 1934. Після того Головна Управа „Рідної Школи“ прийме до відома всі намічені громадами виховниці та приділить їх тим громадам, що їх ще не мають.

ГОЛОВНА УПРАВА „РІДНОЇ ШКОЛИ“.

Відгуки замаху на югословянського короля.

(УН) У зв'язку зі судом над хорватськими революціонерами за замах на короля Олександра в Загребі виландило багато подробиць, які свідчать про напруження відносин, яке панує в Югославії. В часі короткого побуту короля в Загребі арештувала сербська поліція, побоюючись замаху, сотні хорватів, вулицями міста ходили весь час стежчи по кількадезять жанларів, прохочих піддавати масово особистим режіам і позамикало було навіть цілі зібрання. Коли арештували хорватських замаховців, командант міста ген. Болі заявив публічно, що який атентат був вдався, він був би велів бомбардувати ціле місто і

страшати щонайменше 300 видних громадян. Не бракувало при всьому й комічних моментів, які пайпаше владають на цей страх в якому захопився сербський король і його окруження в столиці повелеваної Хорватії. Іменно на прийнятті в Академії Наук орудував один зі старшин так незручно своєю напірошницю, що вона впала йому з туком на долівку. Король у вічному страху перед атентатами, в тому моменті мав перестрашано кинути і смертельно зблизнутися. Скоро теж покинув прийаття. Мабуть більше й не покажеться король Олександр в Хорватії.

Комуністи, безбожники і жида.

ВАШИНГТОН, КАП. В католицькій журналі „Ді Кроз“ (Хрест) професор університету Доула Меклія оголосив повільно лист до редактора журналу „Світла Економіка“ Жиліського Федерация Самуеля Унтермаєра. В листі домагається відповісти на 23 питання, які мають висвітлити відношення жидів до комунізму і пропаганди безбожництва. Ось деякі з цих дразливих питань: Чи можете відповісти, скільки жидів є членами комінтерну? Чи не пересела, що на 345 найявниших більшовицьких урядовців 447, тобто 63 відсотки є жидами? Чи можете показати точні числа? Чи правда, що Ярославський (Губольмаз), шеф більшовицького бою пропаганди

безбожництва і творець „протирелігійного фронту“ є жидом? Чи правда, що Троцький, Керенський, Зіновєв, Каменєв, Літвінов і решта більшовицьких провідників є жидами? Чи правда, що відомий апостол комунізму і протирелігійного соціалізму, Карло Маркс, був жидом? Чи правда, що голова жидівської банкової фірми „Кул, Лоб і Спілка“ у Нью Йорку жертвував Ле-лінові і мільон доларів на фінансування безбожницького комунізму? Чергові питання заторкуть комуністичну революцію в Баварії під проводом жидів Кюрта Айснера і кропаль диктатури Белі Куна на Мадарщині.

Бойкот більшовицьких товарів.

ЛБОНДОН, КАП. В катедрі у Бермінгемі поголосив архієпископ Віліам підчас богослуження на Великдень проповідь до 2.000 вірних, накинувшись дуже гостро на тих, які торгують з більшовицькими. „Нинішня Росія потопала в комунізм і безбожництві і переслідує духовенство“.

а проте англійський уряд признав більшовицький уряд. Тому католики повинні рішуче заперечувати проти тієї політики і бойкотувати більшовицькі товари, як дориво, консерви та інші необхідні товари“. Проповідь архієпископа Віліама виканкала в Англії велике враження.

Ширіть наш часопис!

Боротьба з дітьми.

Чергова промова Постишева про дальші прояви „націоналістичної контрреволюції“ на Україні.

Харківські „Вісті“ з 26. березня подали промову Постишева на другій обласній конференції робселькорів Харківщини. З тієї промови видно, що українське населення, не вважаючи на страшні втрати заслідином голодової катастрофи та жорстокі переслідування московського уряду, вперто борониться. Постишев підкреслює досягнення робселькорів України, зокрема Харківщини, які „подали величезну допомогу КП(б)У у викритті і розгромі класового ворога, в ліквідації відставання сільського господарства“... „За викриттям робселькорів, що надішлють тільки до нашої обласної газети „Соціалістична Харківщина“, вигнано з колгоспів і сіл 600 націоналістів, куркулів, білогвардійців та інших контрреволюційних елементів“... „Викривальна робота селькорів зустрічала шалений опір і жорстоку відсіч від класового ворога. Селькор Лебелієвського району зі села Боброве пише, як група куркулів, що засіла в сільраді і колгоспах того села, організувала цькування селькора Холодея Олексія, селькора Сова та інших. Куркульня, щоб боротися з селькорами села, висунула як протипаку нашим справжнім селькорам своїх власних куркульських селькорів для дискредитації справжніх селькорів. Куркульні поставили свою людину навіть на листівку для того, щоб через нього розкривати кореспонденцію селькорів і таким способом не пропускати ту кореспонденцію до газети. Вони навіть більше зробили, вони до редакції районної газети пропихували свою людину. І ті кореспонденції справжніх селькорів, що не потрапляли до рук куркульського агента в районній редакції, і той вже ті кореспонденції затримували і не давали їм ходу“... „Куркульня села Боброве добила того, що кращий селькор Холодей був усунений з посади голови артілі, крім того його засудили на 6 місяців примусових робіт піби за крадіж картоплі“... „Селькор Юхим Коваль з села Піски, лубенського району стояв і охороняв колгоспне насіння, а коли куркуль, щоб вигнати його з поста (варту?), підпалили його хату, свого поста не залишив і не пішов рятувати свою хату, лишився охороняти громадське добро, поки не прибула зміна“... „Ось редакція близькевіської районної газети дістала від селькорів кілька листів з попередженням, що коли вона міститиме під замітками їхні прізвиська, то вони перестануть зовсім писати, через те, що їм погрожують вбити їх“. Тому редакція заощаділа собі раду так, що фабрикують самі дописи з сіл. „В газеті „Червона Тульщина“ співробітники Василевський та Мазур підписали з заміток ріжжати наависьками селькорів, які зовсім не існують“.

Пан Постишев жадав грізно: „Треба тепер значно посилити боротьбу з переслідуваннями робкорів і селькорів“. Отже до кожного сільсько-го чи робітничого кореспондента, що виконує обо-

ваки агента ГПУ, треба приставити охорону з інших агентів, а до них знову інших. Тоді буде цілком зрозуміло, чому в СРСР нема безробіття і нема кому робити.

Рекордом московського сатрапа в жагання „посилити роботи з юнкорами, з диткорами“ (кореспондентами в середовищі молоді та шкільних дітей). „Це питання дуже серйозне, яке вимагає виняткової уваги. Останнім часом у школах, і сільських і міських, помітно посилюється робота контрреволюційних елементів. Націоналістичні елементи за кордоном і в нас тут закликають до боротьби „за душу молоді“, „за душу дитини“. Вони говорять, що нам не слід ставку робити на стомлених, треба робити ставку на „молодь“. Ось ті націоналістичні елементи, що сидять ще в багатьох наших школах, намагаються прищепити у свідомість дітвори всілякі контрреволюційні шовіністичні ідеї, спрямовані проти соціалізму, вони навіть верірко пацькують окремих робіт одні на одного, не піонірів на піонірів, всіляко залякують ребят передовиків, намагаються культивувати хуліганські вихватки серед дітей, намагаються всілякими методами розкладати дітей“.

„От в одній школі у Харкові вчитель географії на лекції говорить дітям: „Україна і тепер є коловією Росії, бо вугілля, сало, цукор з України вивозять за кордон і в Росію“. В цій-же такій школі серед дітей поширюються балаки про те, що більшовики вирішили перевести столицю України до Києва для того, щоб приєднати промисловість України до Москви. У другій школі вилудувач бібліотеки спеціально совав (підсував) Поганих перекладчиків має пан Постишев — Прим. Ред.) дітям книжки і брошури Троцького, Річинського, Ефремова й ін.“

„Нам треба намацати, виявити ворожі елементи у школах, які провадять цю контрреволюційну роботу серед дітей, і тут наші робселькори, диткори, юнкори можуть і повинні відіграти дуже серйозну роль“.

Який клопіт має московська окупаційна влада зі своїми робкорами і селькорами, видно між іншим з цікавої постанови прокуратора Найвищого Суду УОСР, Бенедиктова, з 26. 3. 1934, де говориться: „З матеріалів, що надійшли до прокуратури республіки, і на основі статті в газ. „Комуніст“ з 26. 3. видно, що ряд кореспондентів подає до преси явно неправдиві відомості, перекручує факти і тим самим користуючись зі свого службового стану, займається замілюванням очей та вводить в оману партійну і радянську громадськість“.

Далі зазначається кореспондентів з різних частин України та кінчається рішенням „передати справу позовним порядком до обласного“.

Отже є вже немало кореспондентів, які боляться міської людської більшості, ніж „показового суду“ пана Бенедиктова та інших в'рпих сауг ГПУ. (УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Защо можуть викинути чужинця з Німеччини?

(УП) Недавно видав німецький уряд новий закон, яким управляється побути чужинців в Німеччині або заборону чужинцеві перебувати в Німеччині. Можуть комуністично у чужинців заборонити побути в Німеччині, коли він є злочинцем по німецькому закону, без огляду на те, де він зробив злочин, в Німеччині, чи поза нею, коли він працює проти німецької держави, коли його перебування в Німеччині може причинитись до погіршення сусідських взаємин з другим державами, коли чужинець провинився проти зако-

нів митних, девізових, податкових, монополістичних, імпортових та експортних, коли його особисті папери, себто паспорт і дозвіл на побути, не в порядку, коли він незаконно перебуває в Німеччині, коли провинився проти поліційних приписів щодо оголошення, коли поведіння його є неморальне, коли не маючи з чого жити, стає тягарем для німецької держави, даліше за жебрання, волохитство і т. п. Однак найважливішим є параграф про побути чужинців в Німеччині і добросусідські взаємини.

Як дбають за воєнних інвалідів в Німеччині?

(УП) В національному святі Німеччини 1. травня візьме участь дуже багато людей. Також німецькі інваліди висловили побажання взяти участь у святі і то в першу чергу такі, що їм самим трудно порухатися. З огляду на те їхнє бажання німецький автомобільний клуб організує своїх членів на цей день з метою допомогти інва-

лідам та безкоштовно доставити їх на місце свята в Темпельгофі. Цей заклик увінчався великим успіхом. З радістю голоситься німецькі автомобілісти до того ж, щоб бодай в той спосіб відлечитись тим, що в боротьбі за вітчизну віддали все, що мали, а головне своє здоров'я

Як виглядає розбродження в повітрі?

(УП) Конференція для переведення розбродження зазнала ще одної невдачі. Не можуть ні до чого путнього домовитись, вона відложила свою працю до дальшого засідання, які все відтягуються в безконечність. А тимчасом її учасники переводять оброблення і то в першу чергу в повітрі. Нижче подано деякі числа, що наглядно покажуть, до чого веде конференція розбродження. Дані торкаються часу від кінця січня ц. р. Розуміється, що від того часу положення в деякому змінилося і нижніші числа будуть за малі. Франція 4.500 літаків, 2365 старшин і 37.527 стрільців, з чого 3.500 активних летунів. Англія 2.400 літаків, 5458 старшин, 42.351 стрільців, з

чого завідомо скільки активних летунів. Італія 1.500 літаків, 2.153 старшин, 22.126 стрільців, з чого 2.916 летунів. Польща 1.000 літаків, 457 старшин, 10.477 стрільців, з чого 1.300 летунів. Чехія 700 літаків, 360 старшин, 3.900 стрільців, з чого 704 летунів. СРСР 4.000 літаків, 33.150 персоналу, з того 5.400 летунів. Румунія 1000 літаків, 11.836 персоналу, з того коло 500 летунів. Америка має коло 4.000 літаків, а Японія коло 3.000. Летунський персонал Америки числить коло 10.000, а Японії коло 22.000 людей. За ними идуть і інші держави. Так виглядає розбродження на вілі. Якоюсь діла не годяться ці словами.

ГАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧІ І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКОМ ВИБОРІ ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. ПОРУЧ Ф-на ЗІГМУНТ ЗАЛЕСЬКИЙ вул. Воїнів Ч. 4.

Троцький у Парижі.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Преса повідомляє, що біля Парижа мешкає більшовицький комісар Лев Троцький. Вже від декількох місяців мешкає Барбюсон біля Фонтенебльо записавшись загадкою поведінкою мешканця незалежної вілі „Сермонік“. Балакали, що в вілі мешкає 7 осіб, з яких лише дві виходили поза вілі. До того мешканці вілі не одержували безпосередньо з пошти кореспонденції, але щодня під вечір приїздила мотоцикліст і привозив листи та посилки. Минулого четверга двоє жандармів спинило післядня мотоцикліста, домагалися легітимізації, але після цього відмовився показати документ тотожності. Швидко на найближчій станиці жандармерії виявилось, що мотоцикліст віз велику кореспонденцію до вілі „Сермонік“. Жандармерія повідомила негайно про своє відкриття слідчому алау, але поспішного, сподіючись, що у вілі скривається ватага шпигунів. Тому жандармерія з прокуратором оточила вілі і по довших переговорах увійшла до будинку. У вілі було 6 осіб: дві служниці німки, два секретарі, поляк і менш та владистелька вілі. На першому поверсі при бюрку сидів мужчина, а біля нього на бюрку лежали два револьвери. І хоча прокураторові представився як Сорлоф, прокуратор пізнав у ньому Льва Троцького, більшовицького комісара. Тоді здогадний Сорлоф вже більше не скривав своєї тотожності і заявив, що дійсно називається Лев Троцький і показав прокураторові свій паспорт. Його не ставило ще в грудні 1933 р. міністерство внутрішніх справ і дозволило Троцькому на побути у департаменті Сен і Мари. Троцький заявив, що скривається тому, бо побоюється пісти від білогвардійців. Тому прокуратор залишив вілію. Вістки про побути Троцького викликали велику сензацію в Парижі.

КРИК ПРЕСИ.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Виявлення побути Троцького у Франції спричинило негайну атаку „Матена“ на міністра внутрішніх справ і те, що дозволило Троцькому замешкати біля Парижа. „Матен“ пригадує, що Троцький задумує заснувати четвертий міжнародний конгрес викликати революцію в цілому світі і накинати всім державам один устрій. Тому „Матен“ домагається, щоб Троцький поселився в Корсиці.

Як не можете спокійно спати — то підпишіть позичку Рідній Школі на суму 25 зол.

БАГНО „СТАВІСЬКІЯДИ“.

ВІДНАЙШЛИ ЧЕКИ.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Афера Стависького прояснюється. Передучора віднайдено решту чеків, які виставив обманець. Чеки віднайшли поліція в помешканні батьків Стависького. На прізвисько деп. Боннора припадає чеків на 500.000 франків, а на різні прізвиська 3.825.000 франків. Таким чином суд має вже всі чеки, які виставив Стависький.

ЧЕРГОВЕ ВБИВСТВО.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. В неділю 8. квітня ц. р. скінчив самогубством в одній гостиниці в Ніцці малярський злодеят Каролі Кобач. Негайно поширилися чутки, що Кобач скінчив самогубством тому, що програв більшу суму грошей в Монте Карло. Тепер виявилось, що критичного дня зателефонував Кобач до своєї дружини повідомляючи, що залує повернути до Будапешту. Негайно після такої заяви прогомівало ще декілька невразливих слів, а пан Кобач почув великий галас та стукіт телефонічного апарату на землі. Протуваючи дихом негайно повідомила поліцію в Ніцці, яка застав адвоката у ванні з підрізаними жилами. Загадочна смерть Кобача зацікавила слідчу аладу. Стверджено, що Кобач приїздив частенько до Парижа в імені послідачів малярських ботів Кобач знаменито орієнтувався в ошукастстві ватаги Стависького. Тому впало підозріння, що вбивство в'яжеться тісно з аферою Стависького. Ведеться слідство.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Слідчого суду в Діжон повідомив один в'язень, що подасть звідки, які допоможуть викрити дійсних убивць Пренса під умовиною, що його випустять на волю.

Дешевий тиждень по 75 сотиків, харківськи, м'ясні, кремові. СПОЖИ І Т. Я. БАЗАР БЛАГОТІ. А. ГАНДЕЛЬМАН, Львів, Воїнів 11. 12-145

АНКЕТА ОСВІТНІХ ДІЯЧІВ У ЛЬВОВІ.

Заходами Головного Відділу „Просвіти“ відкрито в суботу, 14. квітня, в залі засідань Т-ва „Просвіта“ Анкету освітніх діячів львівських і підлявівських шкіл. На анкеті було заступлено 25 осіб. Всі учасники анкети було 78. Предметом анкети було матеріальне положення Т-ва „Просвіта“ д-р Іван Брик. Реферат про те, як фінансовий стан Т-ва відбиває ред. В. Мухомор. З нього присутні довідалися, що фінансовий стан „Просвіти“ 220.000 зол. на рік і витрати на „Просвіту“ 220.000 зол. на рік. Якщо ці гроші вдалося би стягнути до кінця цього року, „Просвіта“ виплила б у матеріальному відношенні на чисті води і могла б усе своє зусилля, яку зусилля тепер на боротьбу з матеріальними труднощами, використати для освітньо-культурної та видавничої діяльності. Якщо ж не вийде, „Просвіта“ потребує „додаткових“ грошей, щоб вивільнитися зі своїх зобов'язань спротивитися. Показати вона грошей не буде і тому мусить їх стягнути від філій і читальні, що купили книжки, але за них досі не були б заплачені.

Наз рефератом розвинулася дуже різна та цікава дискусія, вислідом якої було те, що присутні представники філій зобов'язалися до кінця цього місяця стягнути на місцях той коштів, який на них належить, очевидно збільшити до зобов'язань філій та підчинених їм читальні до „Просвіти“.

Підлявівські освітні діячі у справі матеріального положення „Просвіти“ відбуваються і по інших більших осередках для найближчих місяців „Просвіти“.

М. Евальд Львів, вул. Соборного 5.
Різнородні полотна фабрики Братів Чечоліча і Андріхонів — на білій, жовтій, синій, червоній і зеленой. За оздобуванням — при купні 5% опусту. 9—20

З ЖИТТЯ БІЛОРУСИ.

(УП) В Східній Білорусі почався знову „саботаж“, що принав ірвані розміри. Усіх вирають всю худобу. В одному тільки мінському районі вирізано 15.000 штук худоби. Це саме доносять і з мінського, аршанського та інших 8 білоруських районів. („Слово“, 1/2. 1934). Мінська газета „Орка“ обговорює цей факт, каже, що його причиною не є голод, ані бажання віддати худобу, тільки робота контрреволюційного кулацько-націоналістичного білоруського селянства („Криниця“, 2. 4. 1934). Зі згаду ЦКК компартії, який проводив чистку в ОРОР, довідаємося, що на перших кроках чистки ліній „загрозлених ворогом“ були в Білорусі. Чисткою виключено з партії тисячі молодих людей, здебільша селян. Вони зрадили не тільки Україні, а й Білорусі. Мотиви були всі однакові — „націоналізм“. Після цього членів партії зменшило на 200 тисяч осіб („Звезда“ 10. 3. 1934). Реформа білоруського селянства стрінулася зі спротивом навіть з боку білоруських комуністів. У зв'язку з цим ГПУ звільняє в Мінську старшину місцевого комітету Желяза і Ляницького за пропаганду проти реформатів. Нічю з 4. на 5. березня втікло з міської тюрми 30 політичних в'язнів. У зв'язку з цим посилено союзову граничну сторожу. З тієї ж тюрми втекли самотужку проф. В. Микероу і інж. Микероу („Воля Беларусі“, 15. 3. 1934). Серед білоруського комсомолу переважає також численні арешти.

СКОГО РОДА МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ ТА ІНШІ — найдешевше в текстильній магазині „ТАНІЙ СКЛЕП“ — 3. ЗАСЕЛСКИЙ, ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 8.

Арештування в Румунії не припинюються.

БУХАРЕШТ, 16. 4. ПАТ. Змова, яку викри- мінська влада, арештує 11 старшин, о- рудує цілу державу. В останніх днях арешту- ма поліція знову вилучає людей у Буха- ресті і в Смирнополі. Вже незадовго відбудеть- ся новий політичний процес.

Переполюх у кіні.

ІВЕНКО АЛЕКС, 16. 4. ПАТ. Підчас сеансу в кіні у містечку Варанів (Колумбія) певдо- ла спіралик, переходячи вулицю, крикнув: „Переполюх отороує дітей, які вивали- ли до кіні“. Підчас нагоду п'ятеро аналізо- вували смерть, а 32 важко ранених віднесли до лікарні. Влада не віднашла справника.

Нині!

Остання вистава
Гостинниці під Білим Конем

Нині!

НА ГОСПОДАРСЬКОМУ ФРОНТІ.

Нарада Окружних Союзів Кооператив і Філій „Сільського Господаря“ У СТАНИСЛАВОВІ.

В ніч 14. квітня ц. р. відбулася у Станисла- вові нарада Окружних Союзів Кооператив, відділів „Маслосоюзу“ і філій „Сільського Госпо- даря“ та агрономів, що працюють при тих фі- ліях з району станиславського повітства. В нараді взяли участь 34 особи, в тому були за- ступлені Надзвичайний Радя і Дирекції з Окружних Союзів Кооператив та 12 філій „С. Г.“ між присутніми було 11 агрономів. Нарада була присвячена обговоренню агрономічної і збуто- вої праці на терені станиславського повіт- ства, як також відношенню влади до цієї праці.

Нараду відкрив радя інж. В. Лутка, який теж проводив нею до кінця. Реферати висту- пили інж. д-р Е. Храпливий („Сільський Госпо- дар“ — Львів) про сільсько-господарську пра- цю в районі та дир. Ю. Шепарович („Центро- союз“ — Львів) про збутову працю та співпра- цю кооператив з „Сі. Господарем“. В рефера- тах порушено кончею розбудови нашої а- гронімічної роботи шляхом уруччювання всіх ділянок праці у філіях „Сі. Господаря“, даль- ше обговорено відношення нашої агрономіч- ної роботи до самоврядування та намічено го- ловні точки цієї роботи на найближчий час. Зокрема обговорено справу 3-літнього плану агрономічної праці в краю, який тепер устій- нує централь „Сі. Господаря“. У збутовому рефераті обговорено важливі точки цієї ро- боти у станиславському повітстві та відно- шення місцевої влади до тої справи. Обгово- рено також співпрацю „Сі. Господаря“ і коопе- рації як у ділянці агрономічної роботи, так теж у ділянці збуту.

В дискусії, яка висвітлює всі чергові пи- тання, порушеної в рефератах теми, забирали

голос: дир. Бехметюк (С. Г. Делятин), інж. Сем- ків (ПСК, Городенка), інж. Таранюк (С. Г., Го- роденка), пос. С. Кузик (ПСК, Рогатин), інж. Дубрівний (С. Г., Калуш), дир. Рубчак (ПСК, Калуш), інж. Вакуловський (С. Г., Рогатин). Пі- сля дискусії і відповідей референтів прийнято такі резолюції:

1) З'їзд Окружних Союзів Кооператив, відділів „Маслосоюзу“ та філій „Сільського Го- сподаря“ станиславського району стверджує, що українські кооперативні та господарські у- станови на цьому терені керуються у своїй праці виключно господарськими оглядами і працюють виключно для господарського під- несення українського населення.

2) З'їзд Окружних Союзів Кооператив, відділів „Маслосоюзу“ і філій „Сільського Го- сподаря“ станиславського району стверджує, що підбудовою кооперативного збуту сіль- сько-господарських продуктів є добре наладо- вана господарська робота у селянських госпо- дарствах, яка підносить якість продуктів. То- му З'їзд вважає, що праця „Сільського Госпо- даря“ мусить бути належною і налагодженою і веде- на на місцях.

3) З'їзд О. С. К., відділів „М. С.“ і філій „С. Г.“ вважає, що з уваги на чимраз дальші обмеження і труднощі в експорті сільсько-го- сподарських продуктів, головно яєць і живи- ни за кордон, треба належно розбудувати внутрішній ринок збуту, про що повинні по- дбати Центросоюз у порозумінні з Окружни- ми Союзами Кооператив.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Ювілей українського вченого.

Вісімдесятиліття акад. І. Горбачевського.

У половині травня ц. р. проходить 80 літ життя акад. І. Горбачевського. Українські уста- нови й організації — віраше ціла українська Прага — вже заздалегідь підготували урочи- сте святкування цієї видатної культурної події.

Акад. Горбачевський походить з Галичини. Народився він 15. травня 1854 р. в с. Зарубинцях, біля Тернополя. Середню освіту здобув у терно- польській гімназії, а високошкільні студії закін- чив на медичному факультеті віденського уні- верситету доктором медицини. У Відні розпочав і свою науково-дослідницьку діяльність під кер- мою відомого проф. Людвіга. Перша наукова сту- дія Горбачевського була надрукована в збірнику віденської Академії Наук, коли її автор мав усьо- го 22 роки. Своїми науковими дослідженнями на полі хемії д-р Горбачевський придбав собі славу євро- пейського вченого.

У 1883 р. його кличуть до Праги на професо- ра лікарської хемії на чеському університеті. Продовжуючи далі свої наукові дослідні, молодий український професор організує в Празі уні- верситетський Інститут Лікарської Хемії, пригото- влює великий курс хемії чеською мовою (вийшло 4 томи) і вишколює десятки наукових робітників, з яких багато вславилось науковими дослідженнями і зробило блискучу університетську кар'єру. Про до- віря університетських діячів до Горбачевського й про їхню пошану до нього свідчить те, що його часто вибирали деканом медичного факультету (в рр. 1889-90, 1904-95, 1904-905 і 1911-12), а в р. 1902-03 і ректором старославного Карлового уні- верситету в Празі.

Одночасно з діяльністю академічною працю- вав проф. Горбачевський і за долі громадським та політичним. Був він довголітнім членом Краєвої Ради Злоровля Чеського Королівства, а від 1907. р. членом Австрійської Вищої Ради Злоровля. Ще з 1905 р. його іменомано радником двору, а з 1908 р. членом палати півнів. За політичну діяльність проф. Горбачевський узявся на бажання україн- ської делегації у віденському парламенті. В 1917. р. він став міністром злоровля у Відні й організа- тором цього міністерства. Після перевороту 1918. р. Горбачевський вертається до Чехії, де й про- довжує свою наукову працю. Від 1921 р. для нього представлялася можливість працювати на рід- ному науковому ґрунті. Він стає професором Українського Університету в Празі й викладає хемію на інш. високих школах в ЧСР. У 1923 р. його призначають ректором Укр. Університету,

повторюючи цей вибір і в 1931 та пізніших роках. У 1924. виходить українською мовою його вели- кий курс органічної хемії (600 ст. друку). Він- же найбільше попрацював для вироблення й уста- новлення української хемічної термінології. У 1928. р. під його головуванням відбувся І. Український Науковий З'їзд. Як ректор Університету Горба- чевський є головою Укр. Академічного Комітету для міжнародної інтелектуальної співпраці при Лізі Націй, що об'єднує в собі майже всі україн- ські наукові установи та репрезентує українську науку на міжнародному форумі. В призначенні великих заслуг Горбачевського Всеукраїнська Академія Наук у Києві обрала його своїм членом, а українські лікарі й українські інженіри, шану- ючи його працю, обрали акад. Горбачевського своїм почесним членом. Про довіра Горбачев- ського з боку українського громадянства най- більше виражено свідчить постійне однодушне ви- бираєння його головою Музею Визвольної Бороти- би України, на чолі якого він неміжно стоїть від початку. Під його безпосередньою кермою розпо- чата й продовжується акція збудування Україн- ського Дому в Празі. Ця справа набула вже за- гально-національного значіння й стала одною з найважливіших завдань. Можна бути певним, що наше патріотичне громадянство своїми пожер- твами допоможе проф. Горбачевському, який стільки дає про здійснення цього завдання, з успіхом закінчити розпочату акцію, що Україн- ський Дім у Празі уже в найближчому часі слу- житиме достойним приміщенням Музею Визволь- ної Боротиби України. Не треба говорити, що для 80-ліття акад. Горбачевського це було б най- кращим вшануванням.

АРХИТВІР АНГЛІЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ЕМІЛІЯ БРОНТЕ

БУРЕВЕРХИ

у перекладі М. Рудницького.

Окрема книжка на гарному папері, 278 стор. Обмежена кількість примірників.

ЦІНА 2 ЗОЛ. 50 СОТ.

Для передплатників „Діла“ 1 зол. 80 сот. Пересилка 50 сот. більше.

З відчитової салі.

Заходом Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка відчит Павла Зайцева „Українська Жорж Занд — любов у житті Марка Вовчка“. 14-го IV. зала „Бесіди“.

Те, чого навчилися ми з біографії Марка Вовчка в гімназії було таке біле і нецікаве, що пізніше і не думали ніколи доповнювати цього лямієм живим матеріалом. Наш інтелігентний загаль навіть і не догадувався, що такий матеріал може існувати. Павло Зайцев вибрав тему, яка могла виповнити найбільшу салю, якби наша публіка могла підсміювати, що і в нашій літературі, ще й давнішій, є ще переконані скарби.

Багато із тих скарбів добули наварх останніми роками радянські літературознавці, опублікувавши листування Марка Вовчка з видатними людьми її доби. У світлі цих матеріалів авторка тихих, зрівноважених „Народних оповідань“ вирінає перед нашими очима як зовсім несподівана таємна постать. „Українська Жорж Занд“, як назвав її Шевченко, не звичайна фігура. Життя нашої письменниці в одній домі, менш-більше 10 років, було неабиякно буйне, дуже романтичне. Мала Марко Вовчок у своїй фізичній природі і духовній індивідуальності щось, що притягло мужчину великого інтелекту та широкого світогляду, виняткових і пересічних, сильних і слабких.

Під її чар підпали Куліш, Тургенєв, Герцен, Добролюбов, Пісарев, Кавелін, Макаров і деякі з них навзаєм від заздрощів пробували зайняти у неї єдине, упривілежене місце. Це тільки великі імена, а були й менші. Всі вони потребували її товариства та духової атмосфери, що була їм вкрай необхідна для праці та життя, наче свіже повітря, а вона кожному із них давала тільки одну частину свого „я“, залишаючись незворушно спокійною та таємною для кожного зокрема.

Прелегент зумів у незвичайно цікавій формі намалювати деякі головні романтичні пригоди Марка Вовчка, пов'язавши їх з літературною діяльністю. Перед нами зарисовувався образ високоосвіченої європейської жінки, самостійної, зі своєю волею, свідомої своєї ролі та своїх засобів, із широкими впливовими зв'язками на чужині та багато славнішою поза межами своєї батьківщини, ніж там, де вона творила нову добу літератури. Хто із нас знає наприклад, що М. Вовчок мала монополію на російські переклади повістей Жюль Верна і що її гонорарі фантастично високі, дозволяли їй жити на великопанську скалю?

П. Зайцев пройшов мимо важкого пікавого факту, при якому не міг, на жаль, довше зупинитись. Відчит його був такий, що якби ми мали таких прелегентів більше, то зацікавлення нашої публіки нашою літературою було б зовсім інше.

М. Р.

АРЕШТУВАЛИ РЕДАКТОРІВ.

Цілий персонал „Естерайхішер Beobachter“, який то часом уважали гітлерівським органом Австрії, арештували після перевезення ревізії в льокалі.

По широкому світі.

— Канцлер Гітлер повернувся з прогулянки до Норвегії.

— Мушанов, прем'єр Болгарії, відбув конференцію з Мекдональдом і Саймоном.

— Перед виїздом до Варшави і Праги міністр Барту зустріне у Парижі з міністрами Тітусом. Їхня багачка буде вступом до конференції у Варшаві та Празі.

— Підчас комуністичної демонстрації в Львові за виплатою підмог для безробітних мандрував у поході 15-літній син Черчіла, бувшого міністра скарбу.

— В Женеві відбудеться нездовго процес німецького журналіста Макса Бера з „Дойче Альгемайне Цайтунг“, за відшкодування з приводу вимовлення йому служби в осені минулого року.

Зол. 1'50

Коштує чверть річна передплата гумористичного журналу

„ЖОРНА“

Замовляти: Адміністрація „ЖОРНА“

Львів, Ринок 10, Конто ПКО. 503.496.

Смерть заслуженого громадянина і письменника.

М. ДЕРЛИЦЯ.

Тихо відійшов від нас Микола Дерлиця. Озайомлені з літературою пригадують собі не привабливо, хоч автор писав мало і найкраща його літературна праця припадає на передвоєнну добу. До Львова дійшли звістки про його смерть дуже опізнані. Рідня часто під впливом великого горя забуває подати звістки до преси про своїх найближчих.

о. М. Дерлиця був парохом у Тростяці, коло Долини, мав титул совітника мієропольної консисторії; неаджував довго і тяжко. Родився він у 1866 р. у Заставі, біля Тернополя. 25-літ був парохом Вітвиці і там виконав велику культур-

но-освітню працю. Від 1900-1910 р. прислав багато фейлетонів до „Діла“ і деякі з них були дуже цікавими. Увійшли до його збірок „Ян. Из. ред.“; деякі з них були поміщені в „Літ. Наук. Вістнику“. Замітні такі його твори: „Композитор“, „Воскреслий дід“, „Моя Шевченка“.

Була це людина скромна, динна та робоча. Жаль, що втративши зв'язки з нашим літературним рухом, не продовжував своєї літератур-

РАДІО НА ПОМІЧ ГУЦУЛЬЩИНІ.

Радіо — це найчутливіший інструмент сучасності. Воно доходить скрізь, не знаючи перепон, вміє долітати на хвилях етеру, несе воно людям поміч в біді, розвагу у хвилинок вільного часу, науку і пораду в життєвих потребах. Радіо давало не раз докази, що живо відкликається на актуальні потреби. Останнім таким доказом є увага, яку воно присвячує Гуцульщині.

Гуцульщина, ця прекрасна закутна Карпат з її мальовничим і шляхотним населенням, своєрідним народним побутом, на жаль, за часо терпить нужду. Гори мають замало управної землі, гуцулові не стає власної управи на прожиток. Здавна-давня заробляє він на прожиток промислами. Серед гарної природи та на ґрунті природних українських здібностей гуцул витворив своєрідний високомистецький народний промисл у ткацтві, різьбарстві, кераміці, прикрасах. Гуцульські вироби викликають захоплення знавців своєю мистецькою завершеністю і красою барв та орнаментики. Але ці багатства Гуцульщини, багатство творчості і праці гуцула на загаль мало є знані широкому громадянству поза Галичиною, поза українським громадянством. Лише нечисленні одиниці в різних частинах Польщі мають ці вироби наслідком спеціального зацікавлення народним промислом взагалі.

Зазнайомити широкі круги громадянства цілого краю з природними багатствами краєвиду Гуцульщини, поінформувати про народний побут наших гордих верховинців гуцулів, з їхніми піснями та легендами, звичаями та характером життєвих і господарських відносин — це значить стягнути до цієї закутини туристів у відвідини, зацікавити прекрасними гуцульськими виробами, підтримати їх збуту і таким чином піднести матеріальне положення верховинців. Завдання це актуальне з огляду на

нужду та голод серед гуцулів. Ось чому Радіо організувало ряд викладів про Гуцульщину. Її туристичні цінності та побут гуцулів.

Туристика в нашій країні, порівнюючи з європейськими країнами, є розвинена незначно. Всеж таки з року на рік вона зростає йде в напрямі зацікавлення внутрішніми краєвими теренами. Таким чином зростає туризм на відпочинок чи порятунку здоров'я, замість виходити за кордон, виїжджає в краї, переходячи до рук населення найбільш відвідуваних місцевостей. Важко спрямувати увагу туристичного загалу на місця, де побут туриста і йому самому і населенню дасть більшу користь. Околиця, відвідувана туристами, користує з цього польвиною: турист дає заробіток за помешкання, утримання, знайомиться з місцевим виробництвом, а зацікавлений тим і відповідно добре поцікавлений, набуває ці вироби і, вертаючись до дому, стає добровільно пропагатором туристичних місцевостей. Коли візьмемо під увагу природну красу Гуцульщини, її цілюще гірське повітря, туристичні принади, життєрадісне, привітне та гарне населення, то мусимо признати, що Гуцульщина має першорядні дані стати першою із туристичних місцевостей в краї. На жаль, мало досі зверталось на Гуцульщину увага і сентузістами. Мусіла тут прийти з допомогою належна пропаганда.

Як завжди в подібних випадках, на зустріч життєвій потребі пішло Радіо. Розпочатим величезним апаратом своїх радіослухачів. Радіо надало з Коломиї і Кут народні гуцульські пісні та при допомозі радіостанції в Рахнівості ме і надалі на хвилях етеру вісти про край прекрасний, рай туристичний — Гуцульщину про гуцулів, їх життя, побут і працю. Таким чином Радіо стає на поміч Гуцульщині. П. Р.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ** жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одиночій українській Магазині Взуття „КОМЕТА“ Львів — Ринок 21. Сповідь гасло „Свій до Свого.“ 68/53 22-?

— **„СІЛЬВА“**, найкраща теч, пасти та порошки до чищення металів і посуду. Фабрика Львів, вул. Бандурського ч. 5. Домагайтеся всюди. 1327-?

— **Весняний сезон у Черчі.** Відкриття весняного сезону в Черчі 1. травня. Інформації подає Управа живців: Черче, п. Рогатин. 1385 4-6

— **„Distinction“** — косметичний кабінет вул. Коперника 42 а П. пов., тел. 72-18 виконує всякі косметичні заходи фахово-дипломованими силами. Веде курс трьохмісячної науки косметики, що дають право виконувати практику самостійно. Вписи тривають. 1394 4-10

— **З Черча.** Зразково і вибагливо улашований пансіон „Роксоляна“ в Черчі відкритий від дня 1. травня. По всякій інформації звертатися до Юліана Нижанківського в Черчі п. Рогатин.

— **Українка.** У ч. 1-му за 1934 р. париського мистецького журналу „Л'Яр Віван“ находимо статтю Армана Пієргалі про Грищенка, з двома репродукціями його образів.

— **Як щезають українські школи?** В бучацькому повіті зберіглося дивним дивом кілька шкіл з українською мовою навчання. Очевидно в чисто українських селах. До таких сіл належать ще Лазарівка, Красів, Бобрівники і ще кілька. Минулого тижня командант постерунку держ. поліції в Задарові передав до війтів згаданих громад по 20 декларацій до підпису родичам дітей у шкільнім віці за польською мовою навчання.

— **Знову ОУН.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові станули Волод. Осідач, 30-літній адвокатський соліситатор, 20-літній друкар Гр. Галань і 22-літній машин. помічник Гелодор Бакій. всі з Рави Руської та 22-літній

студент Мирослав Стасів з Телетисх. Всім заходять належання до ОУН та кольторгану легальних летючок.

— **Спадок м'ясної консумції.** Статистика річної в Польщі виказує великий спадок убої худоби з причини зменшення консумції м'яса. Консумція волового і телячого м'яса зменшилася торік на 30 проц. в порівнянні з попереднім роком. Причиною цього явища є загальна криза.

— **Хорим не вільно женитися.** Як повідомляють з Варшави, департамент служб здоров'я виладжує проект закону про обов'язок першлюбних лікарських оглядин, що мають на меті унеможливити хорим особам входити в подружні зв'язки. Кандидати до подружжя стануть на основі проєктованого закону будуть обов'язані представити владі, що дає вітчаня, свідоцтво, що обоє здорові. Хорим особам не вільно буде женитися.

— **Союз представників закордонної преси в Берліні,** в якому гуртуються між іншим усі кореспонденти українських часописів, вибрав на рік 1934 такий виділ: Проф. д-р Зенон Кузак (Галичина, Канада) — голова, Карло фон Кюгельген (Румунія, Польща, Естонія) — заступник голови, д-р Гуго Енгельбрехт-Шарп (Мексика), Ш. скарбник, д-р А. Крум-Геллер (Чехословаччина), д-р Курт Веш (Чехословаччина) — члени виділу. Адреса бюро: Фердинанд авелендішер Прессеферттер, Берлін В 36, Нірнбергерштрассе 53/56.

— **Українська пісня в чеському радіо.** Далі 28. березня ц. р. відбувся в братиславському радіо концерт української пісні. Співала пані Марія Галинська, віденська чешка, що з короткою му часі так гарно опанувала духа української пісні. Вона свого часу виступала з українськими піснями в радіо в Празі. В програмі в бр. тиславського концерту, найкращі твори Д. С. чинського, Козницького, А. Рудницького, а також 12 стрілецьких пісень з альбому Ярославського. Ілюстрації українських пісень на ві-

Дописи.

КАЛУШИНІ.

Господарські наради. За починком філії „Сільсько-го Господаря“ відбулася дня 19. III. ц. р. в Калуші сільсько-господарська нарада, на яку прибув як референт інсп. Терпільяк — відомий садівник. У довшому рефераті висвітлюючи чимало зібраним делегатам Круги „С. Г.“ з погляду основи садівництва та вказуючи на сприятливі умовини до розвитку садів в Калушні, зокрема по деяких селах азов долина Лимниці, вказав закладати вірні сади. В ухвалених резолюціях учасники висловилися за пильновим закладанням садів по селах. — Слідуючого дня відбулася чергова нарада, скликана філією „С. Г.“ для представників місцевих господарських установ у справі трирічного плану сільсько-господарської праці в повіті. Цей план уложив і реферував інж. Дубрівний, агроном філії. У засіданні прийнято після довгої дискусії пропозиції плану з деякими поправками.

Гостина театру „Заграва“. З кінцем березня ц. р. загощив до Калуша театр „Заграва“ під арт. проводом Блавацького, що відіграв кілька вистав, а саме Земля, Тарас Бульба, Мушина з минулим, Змія і Гетто. Спеціально удатно випали Земля і Мушина з минулим. На жаль, каса не все дописувала. Та вини цього слід покласти головним чином на рахунок неорганізованості розвідки наших театрів по краю. Доводом є саме Калуш. Бо коли впродовж листопада, грудня, січня і лютого не було в Калуші ні одної виставки котрогонебудь із наших моваринських театрів, то зате в останньому місяці гостювали відразу театри Тобілевича, „Цірку“ і „Заграва“. Брак відповідного розподілу районів відбивається в першій мірі на касах театрів.

Дешо про „Акцептаційний Банк“. Багато у нас говориться про можливість консервування короткочасних банкових довгів на довші, навіть 7-літні рати при допомозі Акцептаційного Банку. Як виявляється, у багатьох випадках того закону не можна виконувати у нашій селянській дійсності. Лихо в тому, що задоволення відповідної умови для Акц. Банку потягає за собою поважний видаток в квоті 40—80 зол. а то й більше нотаріальної оплати. Така бодала практика заважала у Калуші, де через скарги місц. нотаріуса в Апел. Суді заборонено робити консерваційні умови позанотаріально. Пересічно задоволення нашого селянина в одному банку вносить 200—300 зол. Тож дозвільте собі заплатити одну чи дві застави рати в банку, ніж платити високої кошти нотар. оплати та мати при тому сумнів, чи Акц. Банк за нього прийме поруку. Ясно, що користання зі закону про Акц. Банк в Калушні мінімальне.

Пожара молочної станиці в Красній. У Красній згорів в березні ц. р. дім Маруші Заарун, де містилася молочної станиця Район. Молочарі в Рокитові. Дім цей згорів до підвали і ледя вдалося врятувати молочної машини. Свідство устійшло, що пожара повстала з підвалу. Як заплісневих у підвалі арештували Михайла Романова і Миколу Боднарчука, обох з Красної. Шкаро, що це вже друга пожара з підвалу молочної станиці в тих околицях. У мину. році згорів мол. станиця в сусідній селі Петрівці.

Доповнення до звіту із Шевченківського Світа в Калуші. Через недогад друку складача пропущено у звіті з Шевч. Світа в Калуші слідуюче речення: „Одною із найкращих точок навіть для дитя, це скрипка-віола д-ра Дозорського у форт. супроводі проф. Решетилівської, що викликали серед присутніх захоплення“.

ПЕРЕМИШЛЬ.

З ради міста Перемишля. Дня 11. і 12. п. м. відбула рада міста Перемишля засідання, на якому ухвалено прелімінар міського бюджету і бюджет міських заведень і підприємств на рік 1934-35. Бюджет цей предлажила раді комісарська управа міста, бо стару міську управу рішенням міністерства усунуто тому, що не сповнювала своїх завдань. Від Каюбу українських радних м. Перемишля промовляв до бюджету радний міста д-р В. Загайкевич. З уваги на те, що обговорюваний бюджет є останнім бюджетом існуючої тепер ради міста, піддав промовець роз'яснювальну політику ради міста супроти українського населення в Перемишлі і його потреб за цілий час існування тої ради, себто від року 1927. Огляд цей заснує д-р Загайкевич під кожним оглядом негативно. Число українських радних у Перемишлі зросло з 8-х до 2-х, а рада міста не спромоглась на те, аби через резигнацію тих радних, які вступили на місце уступивших українців, уможливити вступлення до ради українських заступників. Становище асесора українця не було таке, як мало бути згідно з передвиборчою умовою. Особовий склад урядничого і службового персоналу магістрату і міських заведень викazuje усунування українців. В урядничім персоналі українців зовсім нема, а скільки їх на нижчих службових шаблях стоїть дуже далеко навіть поза процентним відношенням українського населення в Перемишлі. Обговоривши справу неоголошення оповісток магістрату, що відносяться до всього населення в українській мові, непоманування прав української мови магістратом у письмених взаєминах зі сторонами навіть у межах мовного закону з 1924 р. і т. д. і т. д., здержався д-р Загайкевич над відношенням поодиноких діячів бюджету до потреб українського населення. Існуюча економічна скрута дотикає україн-

ське населення міста більше ніж польське та жидівське, бо в воно позбавлене численної інтелігенції та багатішого купецтва, отже зредуковані до певних класів бідніших верств і відчувати скруту найбільш гостро. Всі ці причини терплять від тої скрути і жидівська та польська інтелігенція, а проте відносини до українського населення потреб є акраю ворожими. Д-р Загайкевич показав покращення українського населення в міських розділах бюджету як в освітній, а також в соціальній, опіки, в розділі про культуру та мистецтво і т. д. Не бачив бесідник зичливого відношення міста до потреб українського населення, яке є одним з сил, яке йде до недалеких виборів. Наслідком цих причин український клуб не може потягти бюджету і тому буде голосувати проти бюджету предлаженя. Промова д-ра Загайкевича викликала дискусію і відповідь зі сторони польської і жидівської інтелігенції.

СПОРТ.

Станіславів. ГІРКА — ПРОЛОМ 6:0 (2:0).

Змагання товариські, в яких А-класова Гірка змагався на підку класу українську дружину. Промова і прийняті зовсім упали на силат, так, що противники домі небагато.

Спорт у Чернівцях.

На Великдень були в Чернівцях змагання з боксу між двома великими клубами. Висхідні такі: Ян — Борохов 4:0; Довбуш — Робітники 3:2; Ян — Робітники 3:2; Довбуш — Борохов 1:0. Великдень клубу виграв Ян. Довбуш дістав нагороду потім (важ).

Ужгород. С. К. „РУСЬ“ — С. К. „ЗАЛІЗНИЧНИК“ 5:0 (1:0). Змагання за мистецтво, в яких „Русь“ грає дуже добре, а в другій половині зовсім опанувала грише, хоч Залізничники ставили доволі сильні опір. Голі стріляли: Кобзар у 40 м., Ковач у 11 м., Крайняк у 25 м., Кобзар у 30 і 35 м.

Справлення помилок.

У вторагому повідомленні подано фальшиві результати двох недільних змагань: у Бориславі виграв місцеві проти другого гарнітуру львівян 3:1 (0:0); у Рашеві Ресовія виграла з Ярославськими Огайськими 4:1 (4:0).

Нові книжки й журнали.

„МОЛОДЕ СЕЛО“ Підручник для сільської школи. Львів, 1934. Бібліотека Вид. Коопер. „Батьківщина“ 1. Стор. 120. Форм. 16-о.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича: Бібрка.

17. IV. Весела вдовичка.
18. IV. Сорочинський ярмарок.
19. IV. Наша парад.

З Бібрки іде театр до Жидачева, Ходорова, Рогатина.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 17. IV. год. 7:30 веч. „Гостиниця під Білим Ковем“. Остання вистава.

Середа, 18. IV. год. 7:30 веч. „Товариці“.
Четвер, 19. IV. год. 7:30 веч. „Рейтан“.
Прем'єра Броньчина.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 17. IV. год. 7:30 веч. „Фанні“.
Середа, 18. IV. год. 7:30 веч. „Фанні“.
Четвер, 19. IV. год. 7:30 веч. „Фанні“.

Цирк Станевських (пл. Бема).

Вівторок, 17. IV. дві вистави. в год. 4.15 повол. і 8.30 веч. (на пошудневу виставу білети від 50 сот. (галерія) і 1 зол. (сидячі)).

Середа, 18. IV. остання вистава: в год. 4.15 повол. і в год. 8.30 веч. прощальна вистава. (Пополудні від 50 сот. галерія і 1 зол. сидячі).

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе“ (Секе Сакаль).

АТЛАНТИК: „Ескімо“.

ВАНДА: „Фліп і Фліп роблять кар'єру“.

КАСІНО: „Королева Христина“ (Грета Гарбо).

КОЛІСЕЙ: „Роскішні турботи“ (Моріс Леваї), режис. „Мурована компанія“.

КОПЕРНИК: „Кохає, любить, шанує“.

МАРУСЕНЬКА: „Велика гримива“ і режис. в Марією Коробяною.

МІРАЖ: „Промання зі зброєю“.

МУЗА: Дон Кіхот (Шалалін).

ПАЛАС: „Пожара над Волгою“ (Інженер, Наталія Кованко).

ПАН: „Кінг-Конг“ і режис. „Візьми трохишку на задаток“.

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Соловей.

СВІТ: „Адамант його величності“ (Ва Буріан).

СТИЛЕВ: „За два п'янки“ та режис. „Самі зорі“.

ХИМЕРА: „Моя мрія то ти“ (Ліліяна Гарвей).

УТІХА: „Королева Драга“ та режис.

Закордонне радіо.

Вівторок, 17. квітня 1934.

Льондон (342,1) 21:00 „Ди Кентоні Мінстрелс“ музична ревія, Відень (506,8) 17:20 Пісні (Етас, бас), 19:15 Концерт труби, інструментів, 20:30 „Ван Вір альтер“, песа Блюментал, Братислава (298,8) 17:10 Твори на скрипку та фортеп'яно, Брно (325,4) 19:20 Чеські пісні з поясненнями, 21:10 „Мандрівка на Схід“ вок. муз. попури, Прага (470,2) 16:55 Програма для дітей, 17:30 Нар. любовні пісеньки, 19:20 Муз. вок. являння, Білгород (437,3) 12:05 Популярні мелодії, Любляна (569,3) 20:00 Сучасна югосл. музика, Берлін (356,7) 18:45 Пісні сучасних композиторів (Мартен, тенор), Гайльсберг (291) 16:00 Концерт, Кенігсвустергаузен (157,1) 17:40 Давня камер. музика, Ляйпциг (382,2) 22:20 Норвеські нар. пісні (норв. хор), Мінхен (405,4) 16:00 Вок-інструмент. концерт, Будапешт (550,5) 13:00 Фиг. музика, Міліно (368,6) 13:00 Квінтет, 20:05 Камер. музика, Рим (420,8) 17:10 Концерт.

Середа, 18. квітня 1934.

Відень (506,8) 17:10 Сучасна музика, 20:05 Сиф. концерт, 22:15 „Гандеу і малій лаварні“ мелодії з новою оп. Беналького, Братислава (298,8) 17:30 Спів, Прага (470,2) 12:35 Концерт військ. оркест-

ри, 20:00 „Продана наречена“ оп. Сметана, Париж (1796) 20:00 Вечір опер, Атілона (531) 21:05, 21:50 Спів, Білгород (437,3) 16:30 Пісеньки, Берлін (356,7) 18:30 Концерт, 19:20 Нар. пісні, Кенігсвустергаузен (157,1) 18:45 Брансова соната а-дур Мілякер (522,6) 20:30 „Інтрига й кохання“ траг. Шілера, Будапешт (550,5) 17:00 Циг. оркестр, 20:00 Еспанська музика, Міліно (368,6) 11:15 Легка музика, 17:10 Вокальний концерт Рим (420,8) 21:00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 17. квітня 1934.

7:00—8:00 Ранішня аудіція, 12:05, 12:33 Популярна музика з гр. п'янт, 15:05 Збіжова біржа, 15:10 Господарські вістки, 15:20 Концерт салонної музики, 16:20 Охорона природи, 16:35 Спів, фортеп'яно, 16:55 Фортеп'яно, 17:30 Відчит „Із тайги обигу крові“, 17:50 „У механічних нартах“, 18:10 Муз. скрипка, 18:25 Моцарт: Сміхочий квартет Ц-дур (гр. п'янт), 18:35 Про сх. легенди, 19:10 Всячина, 19:25 Фейлетон, 19:40, 19:43 Спортивні вістки, 19:55 Сільва рекур, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Транс з Варшави: „Грі-Грі“ оп. Лінке; в перерві „Каміляка“ Моріакка, 22:30, 23:05 Танкова музика.

Середа, 18. квітня 1934.

7:00—8:00 Ранішня аудіція, 12:05, 12:33 Концерт джазу, 15:05 Збіжова біржа, 15:10 Господарські вістки, 15:20 Вальс Ів. Штрауса (гр. п'янт), 15:30 Дім старших дітей „Про мило й губку“, 16:20 Листи та програми, 16:35 Концерт солістів, 17:30 Відч. „Желези, гормони“, 17:50 Як дістаються звірі до звірини, 18:10 Легка музика, 18:35 Відч. про Балію-Холодського, 19:05 Всячина, 19:25 Літ. фейлетон: „Небезпечні зв'язки літератури та фізми“, 19:40, 19:43 Спортивні вістки, 19:55 Сільва рекур, 20:00 Вибрані думки, 20:02 Девята Бетовенова симфонія (з гр. п'янт), 21:10 Відчит, 21:23 Віртуозний концерт, 22:00, 23:05 Танкова музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

У Львові долар у приватних обороті 5:26 і пів зол.

На сьогоднішній лаврарській біржі готовано такі курси: Лондон 27/4, Париж 34/94, Берлін 20/9-10, Ціріх 17/14, Амстердам 158/31, Прага 22/04, Мінск 43/10, Нью-Йорк кабель 5/29 і пів, Нью-Йорк чеки 5/29.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам 16. IV. масло 3:10, молоко — 16, сметана — 80, яєць 2:40—2:50.

Тенденція на масло, молоко і сметану удержана, на яєць знижкова.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ФІРАНКИ, кани найновіші, ручні роботи зол. 9— Вовняні кофари бразиліанські безціл. Фрайліх, Львів, Сикстуска 26/33

КУХОВАРКА потрібна зараз до заведення господарської кухні на селі. Згодують написати до Адміністрації під „Соліка“ 1419

ПЕРШОРЯДНА КАВАРНА в центрі міста, рентовна, оказійно продается. Згодують написати до Адміністрації під „Соліка“ 1419

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рухницького. — Ціна 3.— зол. з почт. резнікою 3.50 зол.

Оголошуйтеся в найстарішій укр. щоденнику „ДІЛО“

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 км. одношпальтовий або його місце в руб. ринці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинах 0:60
„ на першій сторінці 0:80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і принайт. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15
шукаючи праці 0:10
слова товстим друком подвійно. 0:07

Остання сторінка 1/1 . . . . . 250—
„ 1/2 . . . . . 150—
„ 1/4 . . . . . 100—
„ 1/8 . . . . . 50—